

Rok akademicki:

2018/19

Jednostka prowadząca:

Wydział Teologiczny

Kierunek:

Teologia

Specjalność:

teologia katechetyczno-pastoralna

Poziom:

jednolite studia magisterskie, stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Historia filozofii

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot obowiązkowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 5

Forma zaliczenia:

wykład: egzamin

Prowadzący:

wykład: ks. dr hab. Piotr Andryszczak;

Koordynator sylabusu:

ks. dr hab. Piotr Andryszczak

Sylabus dostępny w ramach:

- [Historia filozofii](#) [na kierunku:] [teologia katechetyczno-pastoralna](#) (T_tkp), jednolite studia magisterskie, stacjonarne, I rok, semestr zimowy
 - [prowadzący wykład:30h/e/5ECTS]: ks. dr hab. Piotr Andryszczak;

Wymagania wstępne:

Brak

Cele:

Celem kursu jest zaprezentowanie głównych stanowisk i kierunków filozoficznych obejmujących okres od Talesa do Ockhama.

Treści kształcenia:

Systematyczna prezentacja głównych stanowisk i kierunków w filozofii starożytnej i średniowiecznej od Talesa po myśl Ockhama.

T_1 - Uwagi wstępne

1. Wartość i zakres filozofii
2. Działy filozofii
3. Powstanie nazwy „filozofia”
4. Okresy filozofii starożytnej i średniowiecznej

T_2- Tales

1. Przejście od umiejętności do nauki
2. Przejście od mitologii do nauki
3. Pierwsze zagadnienie filozoficzne

T_3 - Jońscy filozofowie przyrody

1. „Zasada” i „natura”
2. Bezkres
3. Powstanie przyrody
4. Zmodyfikowanie zasady przez Anaksymenesa

T_4 - Heraklit

1. Zasada świata
2. Zmienność rzeczy
3. Względność rzeczy
4. Rozumność świata
5. Psychologia
6. Refleksje epistemologiczne i etyczne

T_5 - Parmenides

1. Droga prawdy
2. Zmiana
3. Teoria bytu
4. Metoda
5. Podstawa epistemologiczna

T_6 - Demokryt i atomiści

1. Teoria materii
2. Teoria postrzeżeń
3. Przyczynowe wyjaśnienie zjawisk
4. Poglądy religijne
5. Dusza i jej stosunek do ciała
6. Etyka

T_7 - Szkoła pitagorejska

1. Zasada
2. Przejście od liczby do rzeczy
3. Utworzenie pojęcia „kosmos”
4. Wiara

T_8 - Protagoras i sofiści

1. Nowy stosunek do nauki
2. Teoria poznania

3. Sensualizm i relatywizm

4. Praktycyzm

5. Konwencjonalizm

6. Początki estetyki

T_9 - Sokrates

1. Odrzucenie sofistycznego relatywizmu

2. Przenośnia o położnej

3. Cnota

4. Metoda elenktyczna

5. Metoda maieutyczna

T_10 - Platon

A. Teoria idei

1. Natura idei

2. Stosunek idei do rzeczy

3. Idea dobra

B. Nauka o duszy

1. Funkcja biologiczna duszy

2. Funkcja poznawcza duszy

3. Funkcja religijna duszy

4. Dusza a ciało

5. Nieśmiertelność duszy

6. Eschatologia

C. Nauka o poznaniu

1. Poznanie rozumowe

2. Poznanie wrodzone

3. Stopnie poznania

D. Etyka

1. Cnoty

2. Miłość

3. Państwo

T_11 - Arystoteles

A. Filozofia teoretyczna

1. Podział filozofii

2. Substancja i przypadłości

3. Forma i materia

4. Istota rzeczy

5. Przyczyna i cel

6. Energia i potencja

7. Teologia

8. Psychologia

B. Filozofia praktyczna

1. Najwyższe dobro

2. Cnoty

3. Koncepcja państwa

T_12 - Stoicy

1. Niezależność od natury i zgodność z naturą

2. Dobro, zło i rzeczy obojętne

3. Afekty

T_13 - Epikurejczycy

1. Hedonizm i radość życia

2. Przyjemności zewnętrzne

3. Środki do szczęścia

T_14 - Sceptycy

1. Argumenty przeciw możliwości poznawania rzeczy przez zmysły

2. Przeciw możliwości poznawania rzeczy przez pojęcia

T_15 - Plotyn

1. System emanacyjny

2. Absolut

T_16 - Św. Augustyn

A. Teoria poznania

1. Poznanie duszy

2. Poznanie idei i oświecenie przez Boga

B. Teocentryczna metafizyka

1. Przewaga Boga nad światem

2. Przewaga duszy nad ciałem

3. Przewaga sił irracjonalnych duszy nad rozumem

4. Nadprzyrodzone czynniki w świecie przyrodzonym

C. Heteronomiczna etyka

1. Teodycea

2. Nauka o łasce

T_17 - Św. Anzelm i początki scholastyki

1. Wiara i rozum

2. Racjonalność Boga i świata

3. Dowody istnienia Boga

4. Wcielenie i odkupienie

T_18 - Św. Bernard i początki mistyki średniowiecznej

1. Mistyka a mistycyzm

2. Szczeble poznania mistycznego

3. Mistycyzm prawowierny a panteistyczny

4. Mistyka a scholastyka

5. Potępienie nauki

T_19 - Sprawa uniwersaliów

1. Poprzednicy starożytni sporu

2. Powstanie nominalizmu

3. Abelard (pogląd na uniwersalia, chrześcijaństwo jako styl życia, moralność i sumienie)

T_20 - Św. Bonawentura

1. Teoria poznania

2. Nauka o Bogu i świecie

3. Metafizyka światła i racje zarodkowe

T_21 - Św. Tomasz z Akwinu

1. Wiedza i wiara

2. Nauka o bycie (substancje i uniwersalia, składniki bytu)

3. Nauka o Bogu (istnienie Boga, Jego przymioty)
4. Nauka o świecie (stosunek Boga do świata, budowa świata)
5. Nauka o duszy
6. Nauka o poznaniu
7. Filozofia moralna

T_22 - Bł. Duns Szkot

1. Przewaga wiary nad rozumem
2. Przewaga woli nad myślą

T_23 - Ockham

1. Myśli przewodnie (brzytwa Ockhama)
2. Sceptycyzm

Efekty kształcenia:

E_1 - K_W02 - zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim

E_2 - K_W08 - posiada wiedzę z zakresu historii filozofii starożytnej i średniowiecznej, obejmującą najważniejsze teorie, stanowiska i wyraźnie określone obszary problemowe w niej występujące

E_3 - K_U12 - trafnie przywołuje w swoich argumentacjach poglądy i argumenty filozoficzne autorów starożytnych i średniowiecznych

E_4 - K_K06 - ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_1 - Wykłady będą prowadzone w trybie tradycyjnym

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

W_1 - Warunkiem otrzymania oceny jest zdanie egzaminu z treści wykładu. Egzamin będzie przeprowadzony ustnie i będzie polegał na odpowiedzi na zazwyczaj trzy pytania zadane przez prowadzącego i dotyczące zagadnień wchodzących w zakres obowiązującego materiału.

Lektury podstawowe:

Fuller B. A. G., Historia filozofii, t. I, Warszawa 1966.

Reale G., Historia filozofii starożytnej, t. I-V Lublin 1993-2002.

Tatarkiewicz W., Historia filozofii, t. I, Warszawa 1983.

Lektury uzupełniające:

Copleston F., Historia filozofii, t. I–III, Warszawa 1998-2001.

Gilson E., Historia filozofii chrześcijańskiej w wiekach średnich, Warszawa 1987.

Kołąkowski L., O co nas pytają wielcy filozofowie, seria I i II, Kraków 2005.

Swieżawski S., Dzieje europejskiej filozofii klasycznej, Warszawa-Wrocław 2000.

Uwagi: